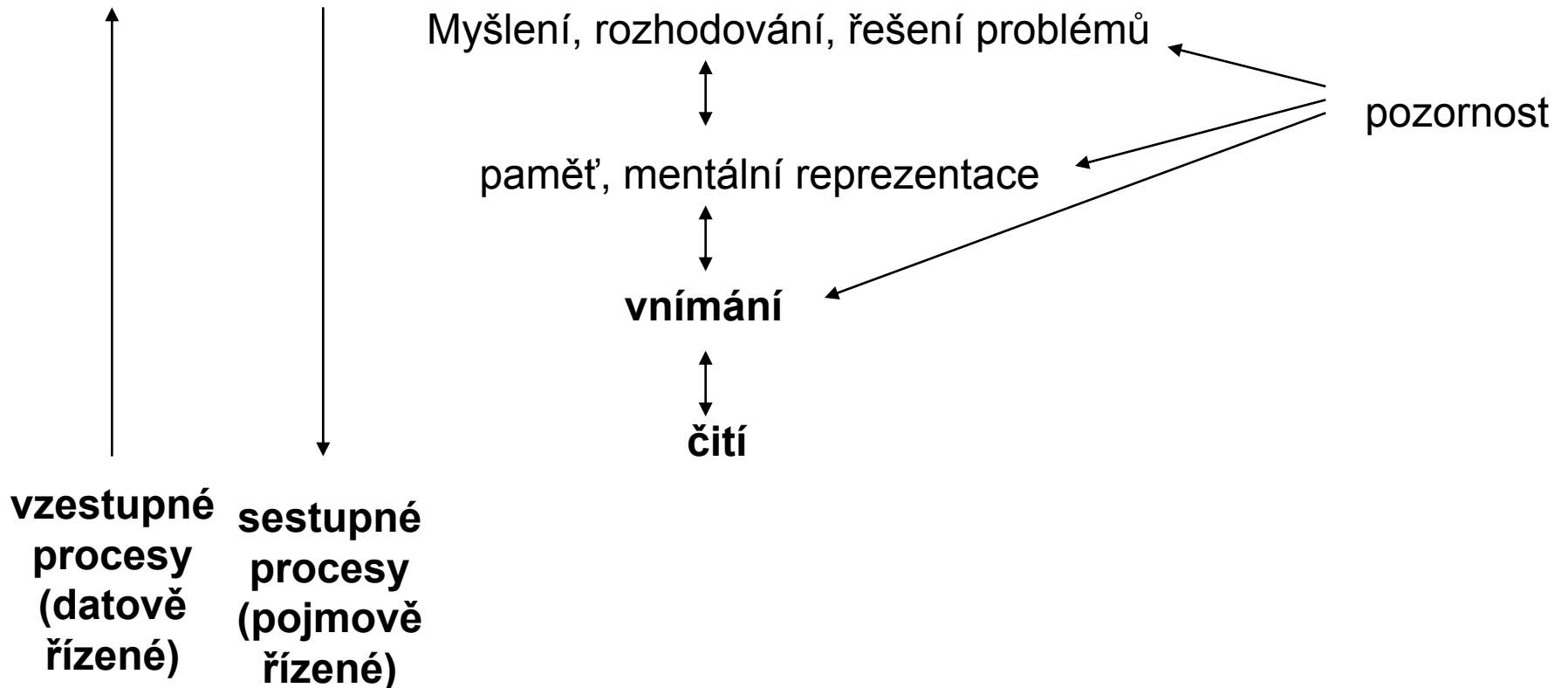

Témata kognitivní psychologie

základní myšlenka: lidské poznávání je zpracování informací – **informační paradigma**,
lidský poznávací aparát jako počítačový procesor – **počítačová metafora**

ARCHITEKTURA POZNÁVACÍHO APARÁTU

Vnímání jako fotografování/zrcadlení?

Zrakové vnímání – zrakový aparát

Oko (čočka – sítnice)

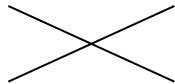

Zraková dráha

Mozek – zraková kůra (týlní lalok)

Obraz na sítnici: dvourozměrný („malířské plátno“), převrácený

Výsledný vjem: trojrozměrný (obvykle), nepřevrácený

Činnost okohybných svalů: sakadické pohyby

Z toho všeho vyplývá: naše vnímání nemůže být jednoduchým zrcadlením.

Vjemy musíme aktivně formovat, dotvářet, *konstruovat*.

- JAK?

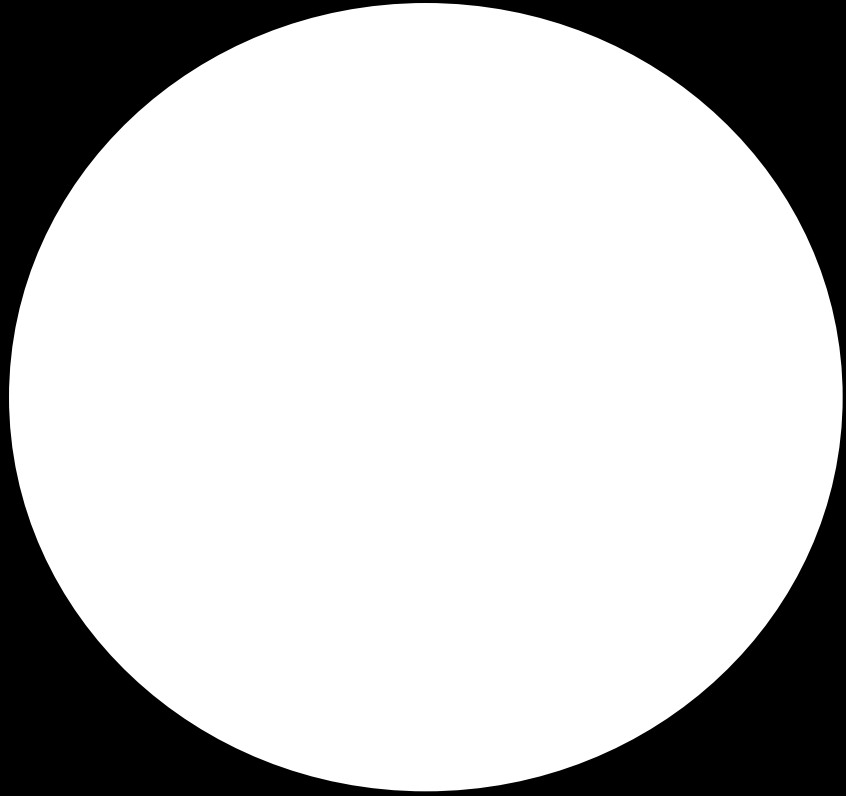
Asocianizmus – řetězení asociací na základě

styčnosti v prostoru

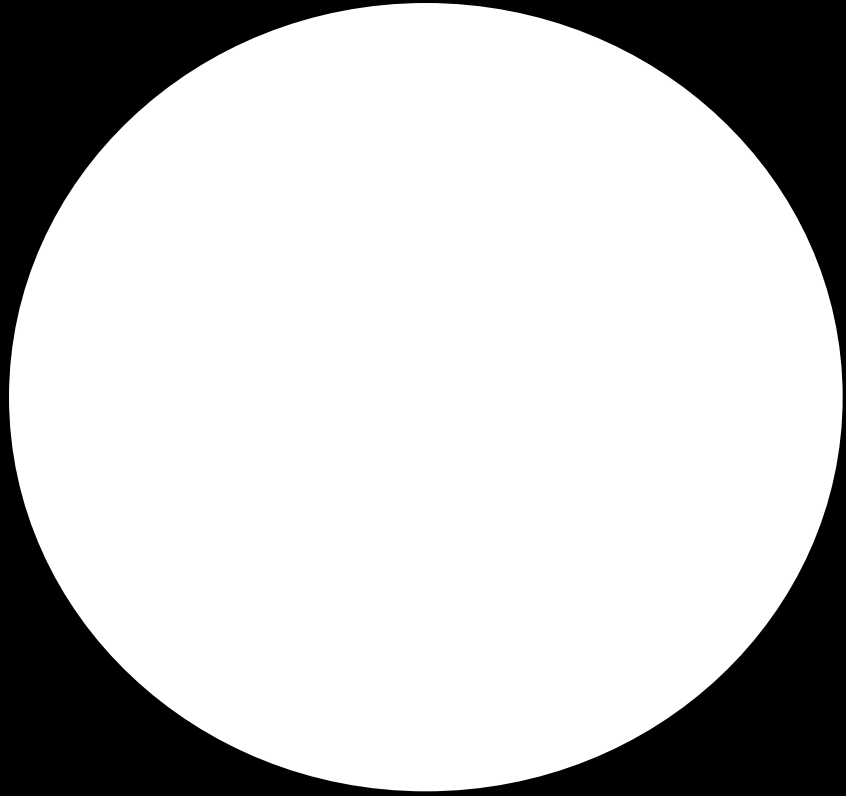
styčnosti v čase

podobnosti

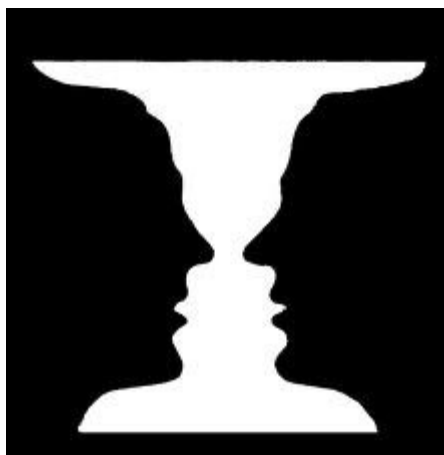
příčiny-následku

Gestaltismus (tvarová psychologie) – „celostní“ výklad vnímání a myšlení;
základní vztah **figura-pozadí**;
zákon **dobrého tvaru** (pregnantnosti) na principu **blízkosti, podobnosti, uzavření ...**

Příklad celostnosti zrakového vnímání: figura - pozadí

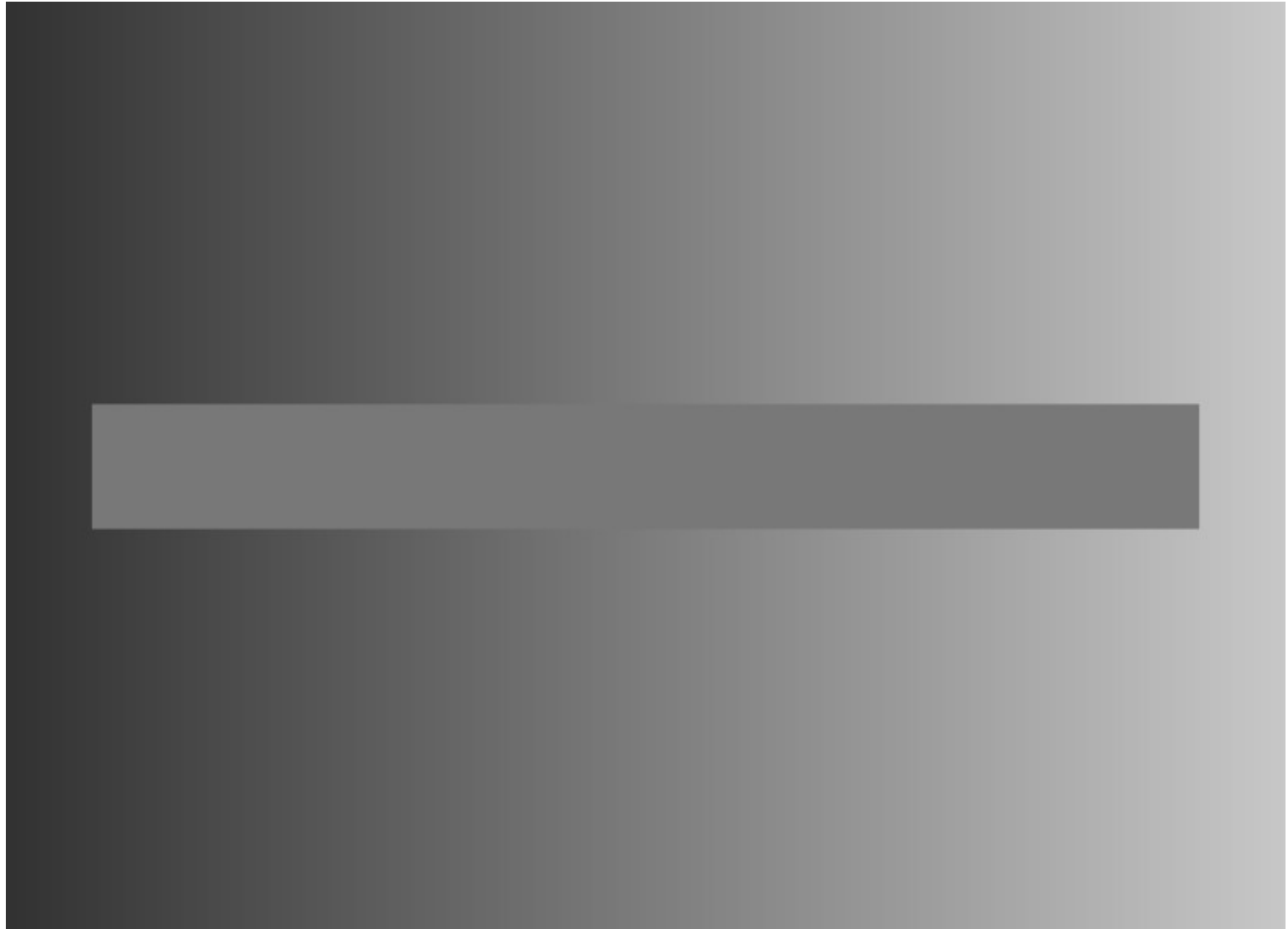

Příklad celostnosti zrakového vnímání: zákon „figura – pozadí“

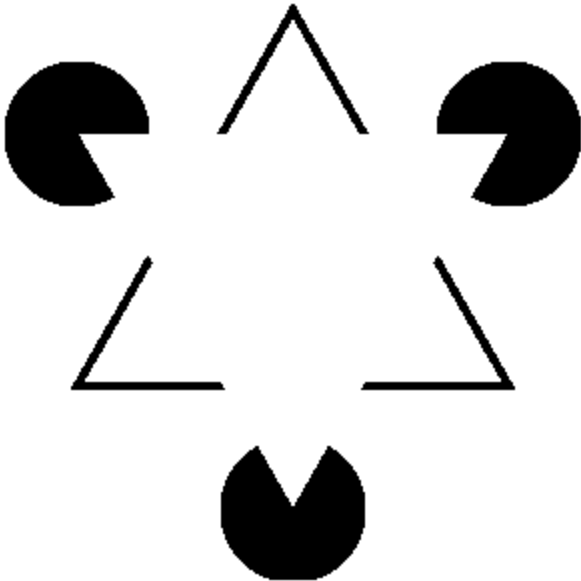
- figura je neoddělitelná od pozadí, vnímáme ji vzhledem k pozadí
- zde je proužek v jednom odstínu šedé

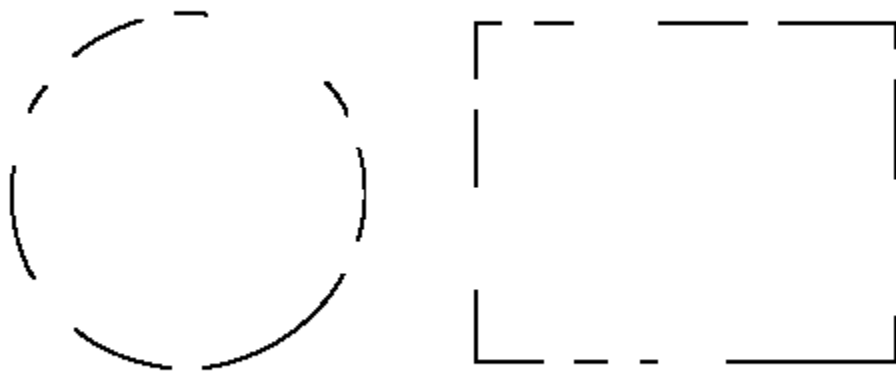
Příklad celostnosti zrakového vnímání: figura – pozadí
-zde je celý proužek také v jednom odstínu šedé, ale je viděn jako proměnlivý,
protože se mění odstín jeho pozadí

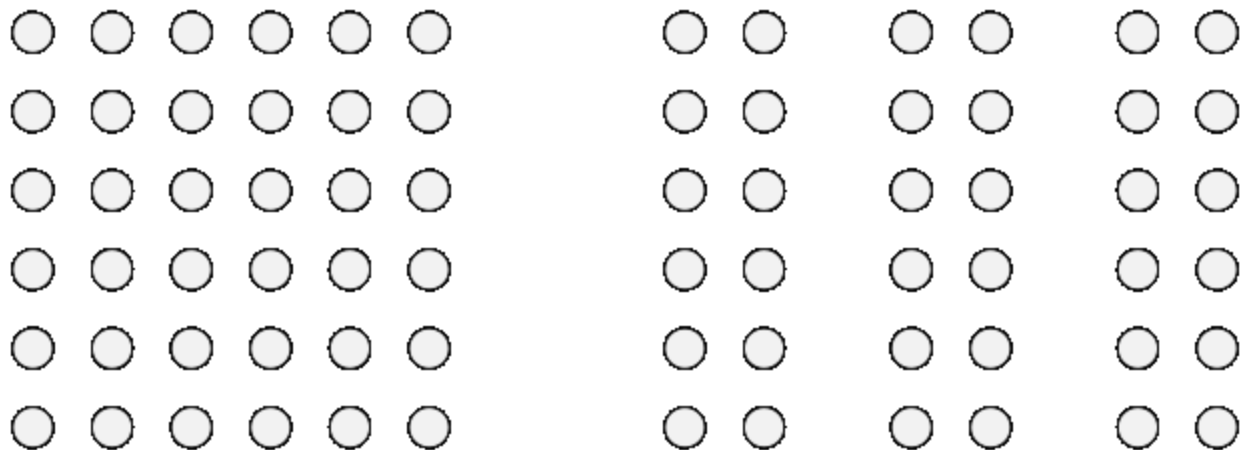
Příklad celostnosti zrakového vnímání: zákon dobrého tvaru - uzavřenosti

Příklad celostnosti zrakového vnímání: zákon dobrého tvaru - uzavřenosti

Příklad celostnosti zrakového vnímání: zákon dobrého tvaru - blízkosti

Shrnutí:

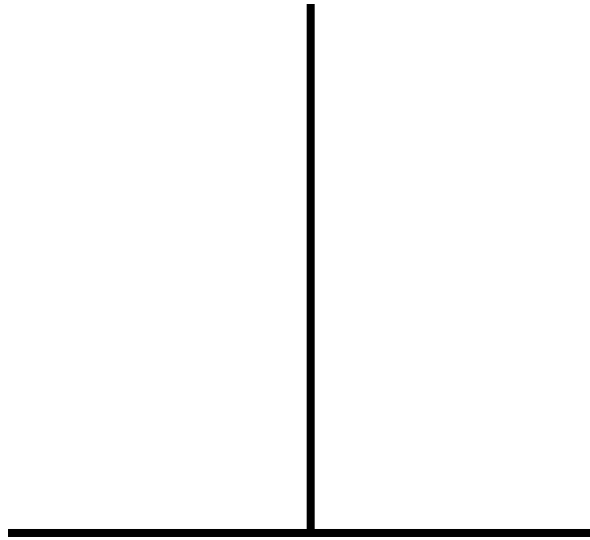
Asocianizmus – od jednotlivých počitků k celkovému vjemu

Gestalt – od celku k částem
(další příklad – melodie)

Zrakové vnímání – iluze

Zrakové vnímání – klamy

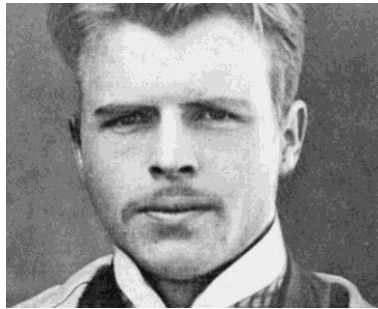
Zrakové vnímání – pareidolie

Zrakové vnímání – pareidolie

Projektivní testy

Hermann Rorschach (1884-1922)

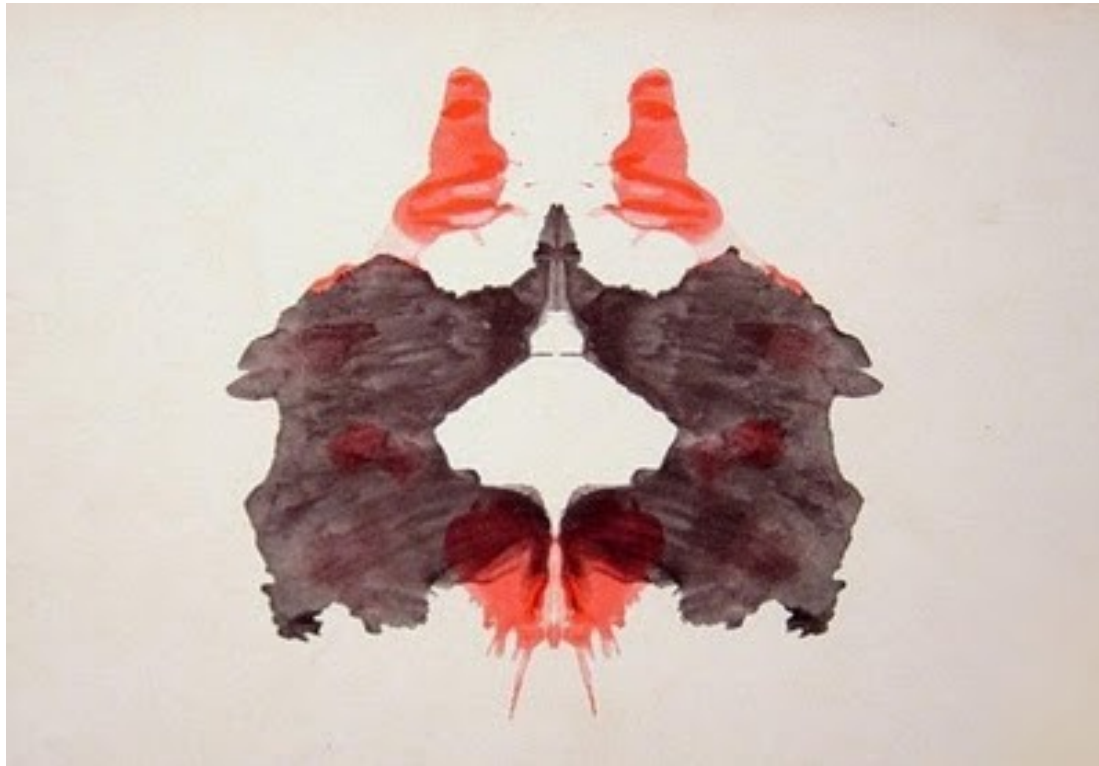
Vnímání – osobnost

Projekce, projektivní test

Zrakové vnímání – pareidolie

Zrakové vnímání – pareidolie

Zrakové vnímání – vnímání prostoru

Obraz na sítnici je dvourozměrný. Vjem reality je však trojrozměrný, navíc dovedeme odhadovat vzdálenosti, poměrné velikosti objektů aj. O co se při tomto odhadování opíráme?

„Nápovědi“ zrakového vnímání – monokulární, binokulární

LINEÁRNÍ PERSPEKTIVA + GRADIENT TEXTURY

ATMOSFÉRICKÁ PERSPEKTIVA

hopet, 2009

STÍNOVÁNÍ

INTERPOZICE (PŘEKRÝVÁNÍ)

OBVYKLÁ VELIKOST

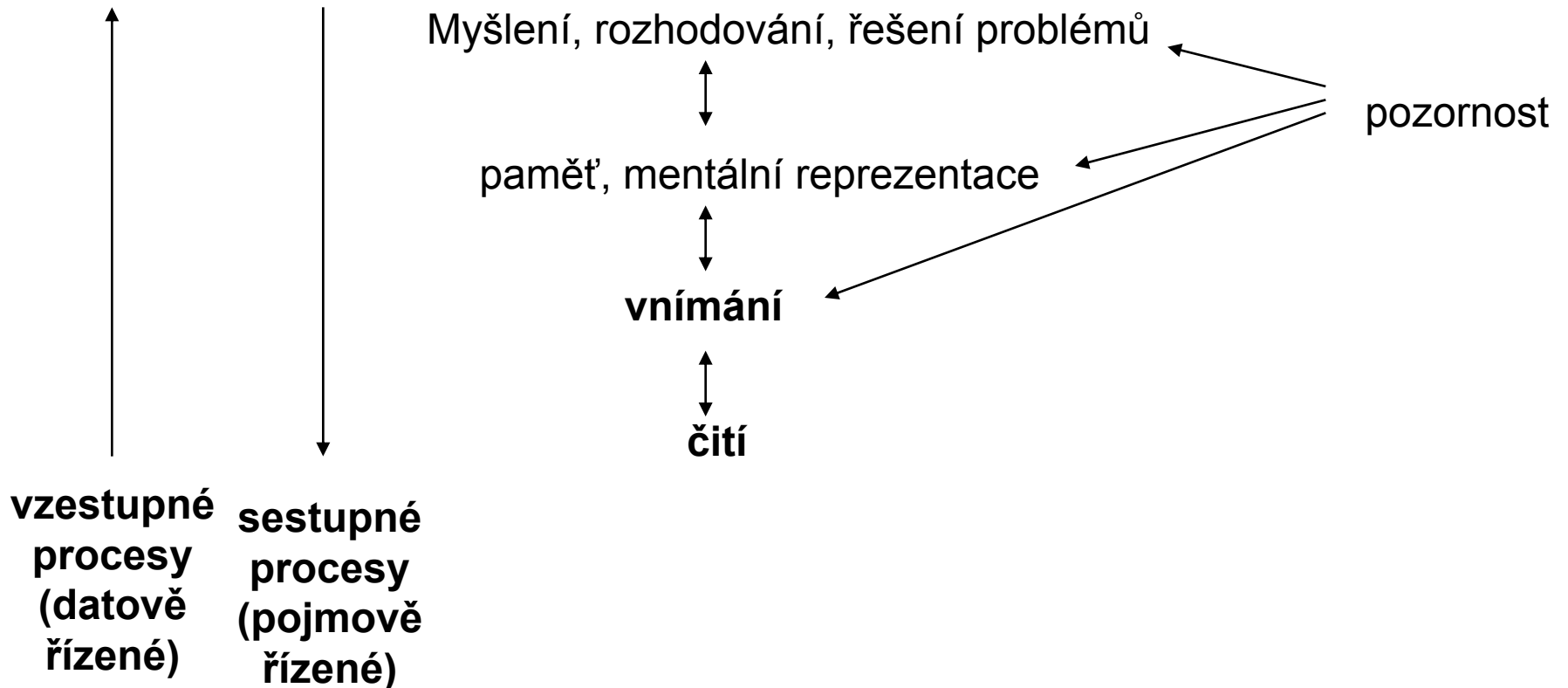
Tendence ke **konstantnosti** vnímání objektů

Témata kognitivní psychologie

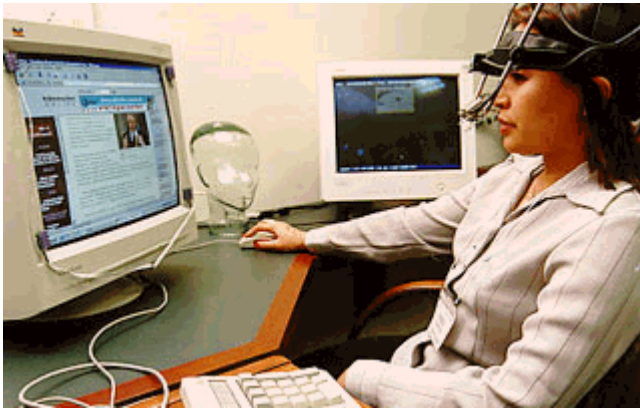
základní myšlenka: lidské poznávání je zpracování informací – **informační paradigma**,
lidský poznávací aparát jako počítačový procesor – **počítačová metafora**

ARCHITEKTURA POZNÁVACÍHO APARÁTU

Sakadické pohyby (sakády – fixace)

Eye-tracking

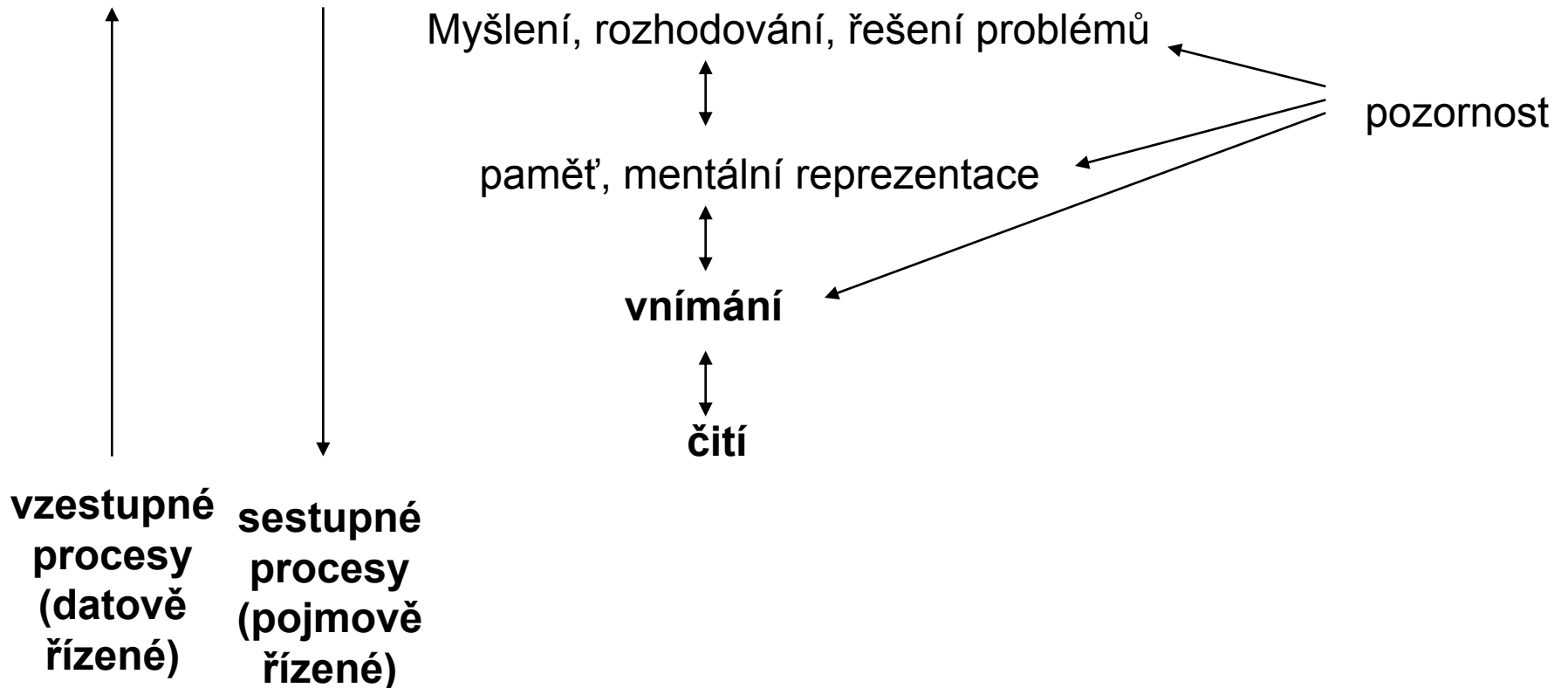

Klinický výzkum – např. případy navráceného zraku, ...

Témata kognitivní psychologie

základní myšlenka: lidské poznávání je zpracování informací – **informační paradigma**,
lidský poznávací aparát jako počítačový procesor – **počítačová metafora**

ARCHITEKTURA POZNÁVACÍHO APARÁTU

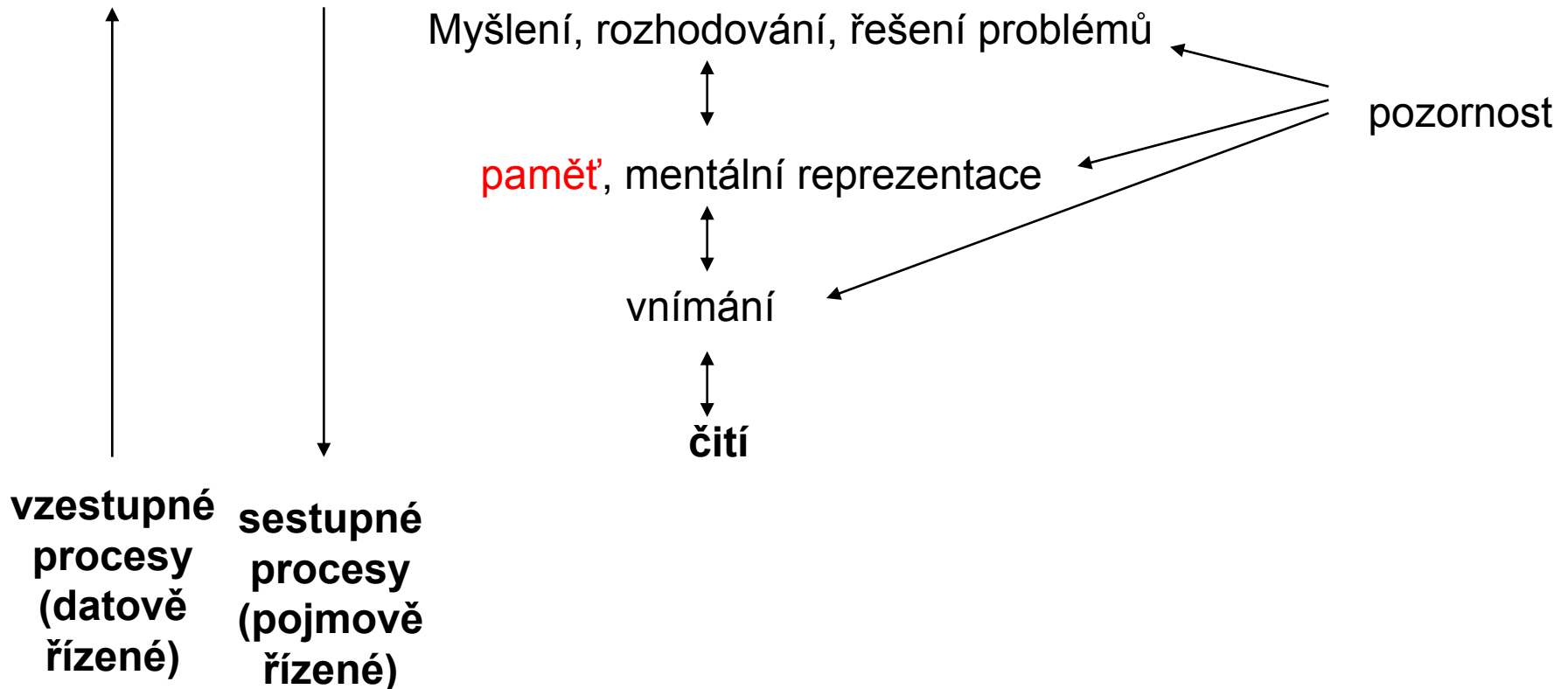

PAMĚŤ

Témata kognitivní psychologie

základní myšlenka: lidské poznávání je zpracování informací – **informační paradigma**,
lidský poznávací aparát jako počítačový procesor – **počítačová metafora**

ARCHITEKTURA POZNÁVACÍHO APARÁTU

PAMĚŤ

Základní druhy paměti

Explicitní – implicitní

Deklarativní - nedeklarativní

Sémantická – epizodická (autobiografická, ...)

PAMĚŤ

Teorie sémantické paměti

Teorie paměťových skladů (Atkinson, Schiffrin)

senzorická p. (echoická, ikonická)

krátkodobá p.

dlouhodobá p.

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

- Míra opakování

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

- Organizace materiálu, propojenost jednotlivých částí

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

- Smysluplnost materiálu; možnost shlukování štěpů do smysluplných celků

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

7 – 3 – 2 – 1 – 6 – 0 – 6 – 1 - 0

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

732 – 160 – 610

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

- Kontext (místo, atmosféra, ...)

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

- Emoce – např. PTSD (posttraumatická stresová porucha)

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

- Zapojení vlastní osoby (seberefereční efekt) – využití v pedagogice, ...

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

- ne/dokončenost úlohy, efekt Zeigernikové (např. soap opery)

Dlouhodobá paměť a zapamatování

Co ovlivňuje zapamatování

-představitivost; využití v mnemotechnice

Dlouhodobá paměť a zapomínání

-Vytěsnění (Freud)

-Interference (proaktivní, retroaktivní)

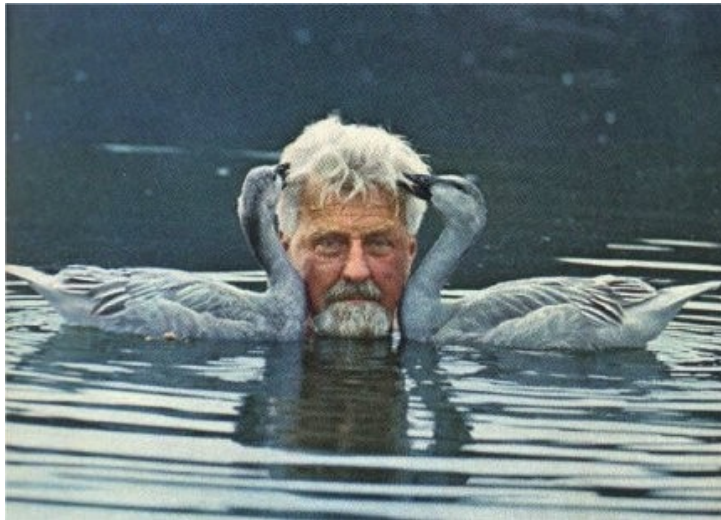
Amnézie (retrográdní, anterográdní)

Demence

Hermann Ebbinghaus – zapomínání v čase

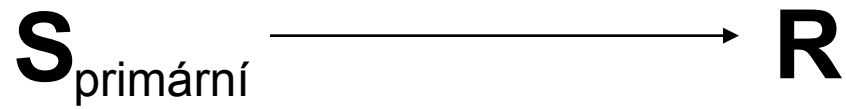
Druhy učení

- senzitivace, habituace
- vtiskávání (imprinting), K. Lorenz

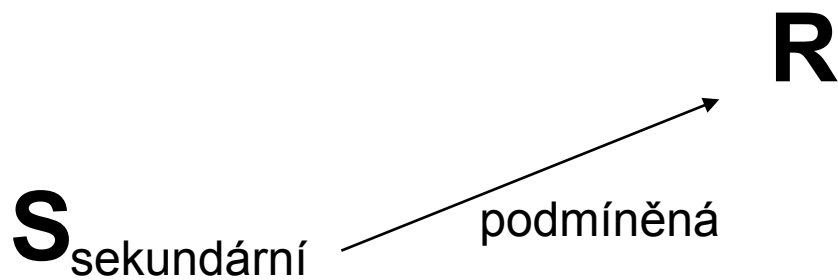
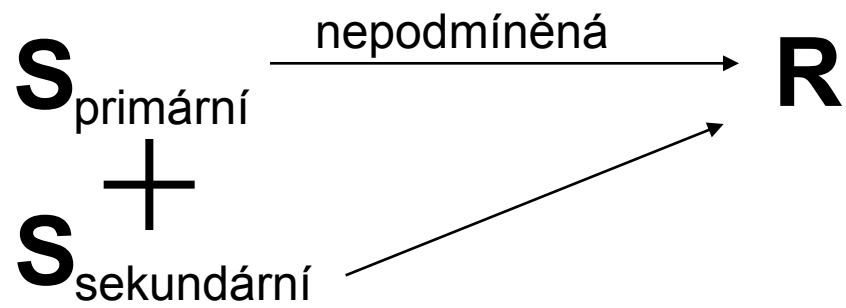
Druhy učení

-Podmiňování primární

Druhy učení

-Podmiňování sekundární

Druhy učení

- Podmiňování operantní/instrumentální (B. Skinner); aktivita organismu, učení se na základě konsekvencí chování
- děti, obsedantní chování (sportovci)

Druhy učení

- Sociální učení (A. Bandura)

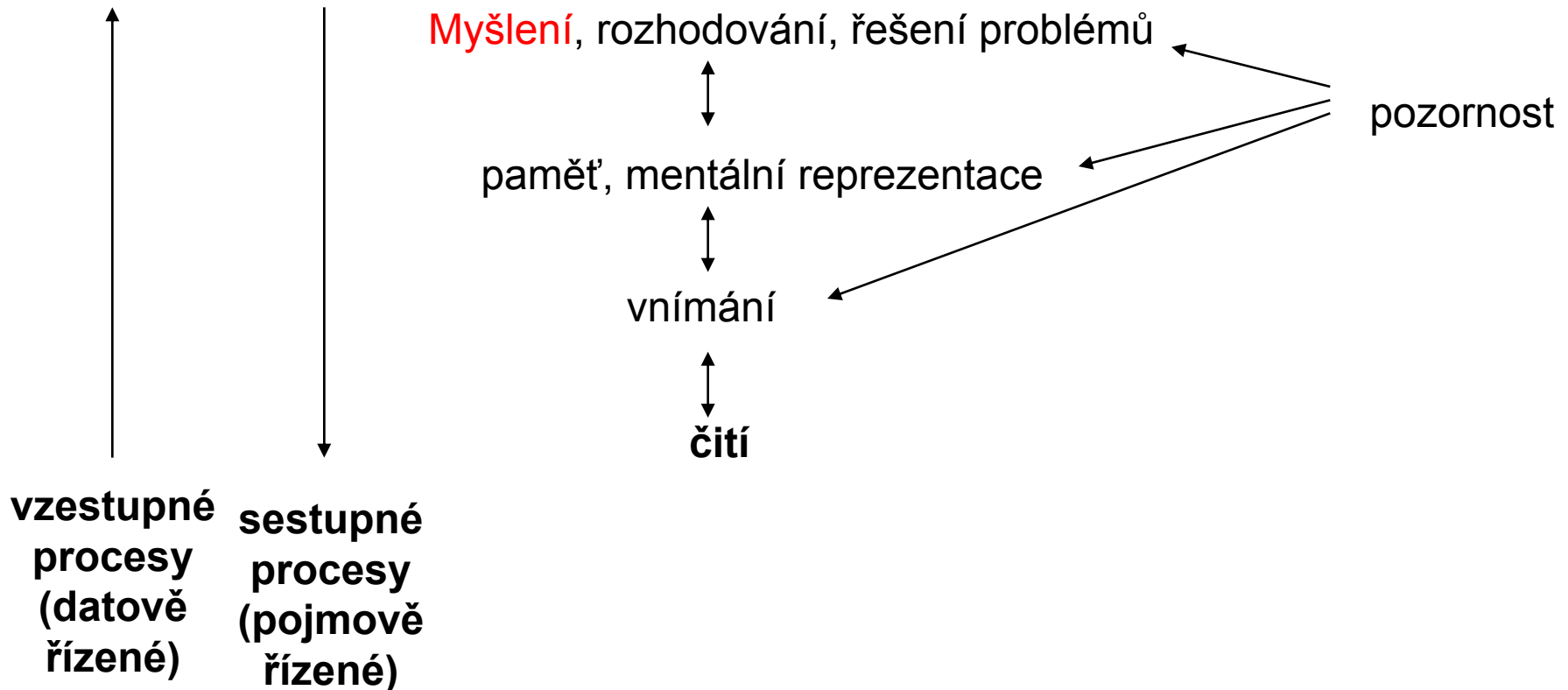
<https://www.youtube.com/watch?v=zerCK0IRjp8>

MYŠLENÍ

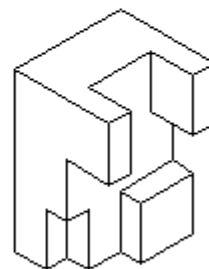
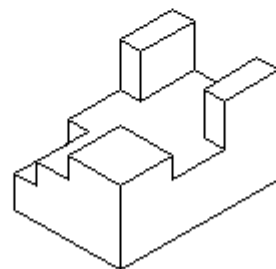
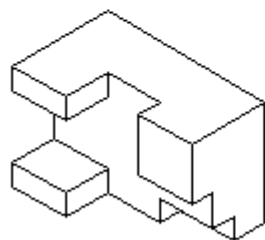
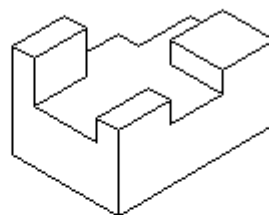
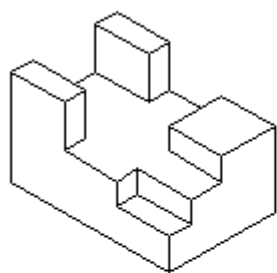
Témata kognitivní psychologie

základní myšlenka: lidské poznávání je zpracování informací – **informační paradigma**,
lidský poznávací aparát jako počítačový procesor – **počítačová metafora**

ARCHITEKTURA POZNÁVACÍHO APARÁTU

Test Object

Kognitivní styly:

„verbalizéři“/verbálně analytický styl vs. „vizualizéři“/vizuálně analogový styl

H. Witkin – závislost x nezávislost na pol

-např. test – umístit úsečku na protější stěně úsečku do vertikální polohy
(bez ohledu na okolní rámeček/pole)

DEDUKCE

Budu-li studovat soc-ped, budu ve svém zaměstnání pomáhat sociálně slabým
Studuji soc-ped.

Budu ve svém zaměstnání pomáhat sociálně slabým

Každý savec má 3 oči.
Kočka je savec

Kočka má 3 oči.

INDUKCE:

Nosí-li někdo značkové oblečení, bude to snob.

(... stereotypy, předsudky)

Pes, den-noc